

Civilingenjör Elsa Widding

Till Granskningsnämnden, 21 januari 2022

(Svar på SVT:s svar på vårt svar på SVT:s svar på vår anmälan)

SVT har den 14/1 2022 lämnat in ett tilläggsyttrande med kommentarer angående vårt (Elsa Widdings) senaste yttrande till Granskningsnämnden. Vid vårt förra svar använde vi två citat för att marginellt exemplifiera att IPCC, *som är en politisk organisation*, inte står utan kritik från det vetenskapliga samfundet vad gäller slutsatserna i SPM relativt AR-rapporteringen. Istället för att gräva där man sakligt borde gräva, tar SVT i sitt tilläggsyttrande fasta på dessa två citat och kommer fram till att de inte är giltiga för att kritisera *senaste* SPM. Det är helt korrekt eftersom det inte var vårt uttalade syfte! Vi skrev redan då: *Det finns således forskare som levererar vetenskapligt underlag till IPCC som ifrågasätter sakligheten i det SVT:s rapporter anger som 'etablerad vetenskap'*. Det var för att uppmärksamma SVT på att den tolkning Erika Bjerström ger uttryck för, att SPM är lika med "etablerad vetenskap", *inte är vederhäftig*. Men återigen riktar SVT blicken åt fel håll (medvetet eller omedvetet låter vi vara osagt) i sitt tilläggsyttrande och slår in en öppen dörr genom att komiskt gräva ner sig i dessa två exemplifierande citat. Låt oss därför nu slutgiltigt ta ett utförligare typexempel från 2007-års upplaga som är väl granskad för att SVT ska förstå och Granskningsnämnden uppmärksammas på vad vi var ute efter - *den kritiska skillnaden mellan vad det vetenskapliga underlaget säger och vad som sedan återfinns i den politiskt orienterade sammanfattningen SPM*. Alltså ett nytt typexempel som visar vad de två tidigare angivna typexemplen åsyftade. Och detta med innerligt hopp att SVT nu ska förstå den anförda tanken, även om den är genant att ta till sig. Vi återkommer i slutet av vårt svar med referenser till liknande yttranden avseende den senaste SPM. Alltså ett över tiden löpande och välkänt fenomen som borde väckt SVT:s uppmärksamhet, men som nu inte gjorde det. Varför kan bara SVT svara på!

Exempel: Om att ge akt på hur språkliga glidningar, exkluderingar och tyckande kan destruera vetenskap i en sammanfattning för beslutsfattare (SPM)

Exemplet nedan har professorn i biokemi, Gösta Pettersson, bifogat som ett förtydligande av syftet med våra tidigare citat.

"En flagrant vilseledande typbeskrivning av i huvudrapporten granskade resultat återfinns i 2007-års IPCC-rapport (WG1, kapitel 3.8.5), där man sammanfattar resultaten rörande extremväder på följande sätt:

3.8.5 Summary

Even though **the archived data sets are not yet sufficient for determining long-term trends in extremes**, there are new findings on observed changes for different types of extremes. The definitions of the phenomena are summarised in Table 3.7. A summary of the changes in extremes by phenomena, region and time is given in Table 3.8 along with an assessment of the confidence in these changes.

Den vetenskapligt korrekta slutsatsen rörande granskade *originalarbeten* finns således med och markeras ovan i rött; Forskarna har inte kunnat påvisa några statistiskt signifikanta trender för extremvädrens antal eller styrka. *Punkt slut ur vetenskaplig aspekt!*

Men IPCC-författarna vill inte erkänna och upplysa politiker/allmänhet om detta vetenskapliga faktum. I stället tonar man ner det, till och med förringar det ("not yet" upptäckta) eller kringgå det ("Even though") med hänvisning till att "there are new findings" redovisade i Table 3.8. Där det nya består i att IPCC-författarna ersätter forskarnas statistiska granskning med egna subjektiva bedömningar av hur troligt (vanligen befunnit "likely") de tycker att extremväder blivit allt frekventare och värre. 'Värre' för att skadorna ökat, vilket vetenskapligt hänger samman med att det nu finns mer att förstöra i tätbebyggda områden än tidigare, *men denna förklaring utelämnas. I 2007-års SPM nämns sedan inte ett ord om den vetenskapligt korrekta slutsatsen.* Det enda man nämner är de subjektiva alarmistiska bedömningarna i Table 3.8."

Och sådant kallas sedan för den "etablerade vetenskapen" av SVT!

Notera! Detta är endast ett exempel och ska bara ses som belysande för hur en vantolkning av de vetenskapliga resultaten kan uppstå och torgföras i en kedja av handlingar, och det är den här typen av fenomen som Erika Bjerström okritiskt i inslaget talar om som "etablerad vetenskap". *SPM är per definition inte liktydigt med etablerad vetenskap!* Det är den här formen av vetenskaplig granskning Elsa Widding sysslar med, bl.a. tillsammans med, i tidigare svar, nämnda professorer, och som hon osakligt hängts ut för av SVT. En dylik granskning av relationen mellan det vetenskapliga underlaget och SPM borde rimligtvis SVT syssla med, istället för att osakligt ge sig på den som gör det.

Avslutningsvis i detta vårt svar återkommer vi med ytterligare kommenterar till SVT:s förnuftslösa och lite löjeväckande djupdykning i de två nämnda citaten - en djupdykning - således fullständigt missvisande för vad ärendet handlar om, men inte olikt SVT:s tidigare svar och programinslaget som sådant, som vidlåder just den här typen av försök att (medvetet eller omedvetet) konfigurera om ärendet till att handla om något annat än vad det är.

Vi kan därför så här Inledningsvis konstatera att även detta svar från SVT innehåller en försåtlig vinkling och brist på logik. Man klär sina uttalanden i ett språk som kan förleda läsarens tanke. Inte olikt det som således kommer till uttryck i det till GN överklagade inslaget. Låt oss peka på några sådana exempel som inkarnerar detta på ett närmast övertydligt sätt. SVT:s svar i fet stil med citattecken, därefter vår kommentar.

”Många av kommentarerna verkar endast ha avsikt att tillskriva en enskild SVT-reporter vissa egenskaper och avsikter. SVT vill framhålla det förvisso självklara att bakom publiceringen av inslaget finns en hel redaktion med reportrar, redaktörer och ansvarig utgivare.”

Detta påpekande är väl närmast fullständigt ovidkommande för saken. Lika självklart ”det förvisso” är att det finns en redaktion bakom ett programinslag, lika självklart är ”det förvisso” att man riktar sin kritik mot den som håller i inslaget och artikulerar budskapet. Det borde inte vara svårt att förstå, varför kommentaren från Albert Svanberg får betraktas som helt redundant för saken ifråga.

”Vidare skriver anmälaren att i inslaget ”kritiseras Elsa [Widding] för andras fel i syfte att misskreditera Elsa” när det gäller en graf (GISP2) på temperaturer från Grönland. SVT kan bara upprepa att det inte sägs i inslaget att Widding använt grafen felaktigt. Den visas i ett allmänt resonemang som exempel på hur grafer missbrukas.”

Här visar SVT med all önskvärd tydlighet att man är blind för sitt omedvetna men försåtliga upplägg. SVT talar genomgående i inslaget om klimatskeptiker/-förnekare och omnämner vid ett par tillfällen Elsa Widding vid namn, som närmast en symbol för dessa. Och programmet påannonseras dessutom med ord som ”en av de mest aktiva klimatskeptikerna är ingenjören Elsa Widding”. Om SVT inte förstår på vilket sätt man genom sitt upplägg och språk sänder ut en bild i programmet av att även den graf man visar (GISP2) riskerar att associeras med Elsa Widding utan att man uttryckligen säger det, då är det riktigt illa ställt hos SVT med förståelsen för begrepp som saklighet och opartiskhet. SVT skriver till sitt försvar: ”Den visas i ett allmänt resonemang som på hur grafer missbrukas.” Och detta allmänna resonemang har som kontext bl.a. yttranden från reportern som nedan:

”Men en liten, men högljudd grupp försöker hävda att IPCC:s forskning är manipulerad, i syfte att lura allmänheten. [...] De använder underkända artiklar och feltolkar statistik; allt för att så tvivel kring klimatforskarnas varningar [...] Hon [Elsa Widding] är en ingenjör som i egna kanalen Klimatkarusellen sprider sitt budskap. SVT har gått igenom hennes påståenden på Youtube [...] hon inte accepterar den etablerade klimatforskningen. Ett av hennes påståenden [...] Det här är falskt.”

Att SVT i sitt svar inte förstår att den visade grafen är kontextbunden och inte allmän, varför den med lätthet kan associeras med Widding. Vad tror SVT att tittarna får för uppfattning? Eller vilken uppfattning önskar man ge tittarna? *Att vara saklig i ett programinslag innebär att man förvissas sig om att ett budskap inte ska kunna missuppfattas via sin kontext.* Dvs. man anger med ett par korta ord vad som tillhör det ena respektive det andra. Är det medvetet, att man inte gör så i ett inslag, då är det illa! Men minst lika illa är det om man inte förstår gestaltningens beroende av sitt sammanhang för tittarnas upplevelse. Detta borde vara elementär kunskap för en journalist vad gäller förståelsen för begrepp som saklighet och opartiskhet. Men inte heller detta visar man någon större förståelse för när chefen för SVT:s Programetik, Albert Svanberg, skriver i yttrandet:

”... yttrandeärende avser saklighet och opartiskhet i det aktuella inslaget är det svårt att besvara stora delar av anmälarens argumentation som rör andra delar.”

Låt oss då påminna Svanberg, att varje liten del i programmet utgör just delar i det större sammanhanget (kontexten) och i detta ingår även hur information från IPCC avhandlas eller inte avhandlas, tolkas eller inte tolkas. Notera gärna nu logiken i det som följer. Först skriver man att ”Inslaget handlade t.ex. inte om sakligheten i IPCC ...”

”Vidare anser SVT att anmälarnas kommentarer främst tar fasta på detaljer som inte berör det aktuella inslaget om klimatskeptiker. Inslaget handlade t. ex. inte om sakligheten i IPCC:s rapport AR6 *Den naturvetenskapliga grunden som publicerades 9 augusti 2021* eller huruvida de sammanfattande Summary for Policy Makers (SPM) ger en saklig bild av den fullständiga rapporten.”

Ursäkta, men vilket underlag utgår SVT från i inslaget? Det går väl inte att friskriva sig från t.ex. en ovetenskaplig uttolkning av detta underlag med ord som ”tar fasta på detaljer som inte berör det aktuella inslaget om klimatskeptiker”.

”SVT:s utgångspunkt i inslaget och ursprungsytrandet att IPCC:s rapporter (AR) och dess sammanfattningar (SPM) är vederhäftiga källor.”

Förstår SVT inte att det betyder, att om man faktiskt utgår från IPCC:s rapporter, så blir reporterns (SVT:s) egen uttolkning av dessa också en fråga om saklighet och opartiskhet i sin helhet för inslaget, oberoende av försöket att nu vinkla om perspektivet ovan till vad det inte handlar om. *Menar SVT på fullt allvar att man kan göra ett program om ”klimatskeptiker/-förnekare” utan att vederhäftigt uttolka vad dessa är skeptiska mot?* Därutöver skriver man i ett försök att ånyo påverka GN att man utgår från just IPCC, det man inledningsvis sa att inslaget inte handlade om.

”SVT anför att det självklart inte handlar om ett ”föregripande i skuldfrågan” utan var ett konstaterande att det finns en tydlig praxis som granskningsnämnden hänvisat till flera gånger vad gäller rapportering om klimatförändringar.”

Vad föranleder SVT att ånyo upplysa GN om detta? Befarar man att GN glömt tidigare fall eller är man rädd för att GN faktiskt på ett objektiva sätt har insett att det aktuella fallet är något helt annat än tidigare fall man avgjort? Vad är syftet om inte att söka sända en ”vink” om hur anmälan bör tolkas, *trots att vår anmälan har en helt annan, och dessutom en betydligt mer komplex, bakgrundshistoria än tidigare av GN avhandlade fall*. Alltså, en uppenbart intressant egenskap som vidlåder SVT även i detta svar. Att referera till tidigare fall och *jämföra olikheter som inte går att jämföra*, som i det idiomatiska uttrycket: ”äpplen med päron”. Även detta är en beaktansvärd spegel av det överklagade inslaget som också återkommer i det aktuella svaret från Albert Svanberg. Här påtalar han något som utgör en fullständig ovetenskaplig jämförelse och som inte kan ha något annat syfte än att än en gång försöka vilseleda Granskningsnämnden om vad ärendet handlar om.

”Det rör ett stycke om att granskningsnämnden tidigare provat SVT:s rapportering om klimatet och att det då inte ansetts vara osakligt att utgå från grundsynen att det pågår en global uppvärmning och att den med stor sannolikhet är orsakad av människan.”

Har Elsa Widding ifrågasatt detta: Att det under en längre tid pågått en global uppvärmning och att mänsklig verksamhet har en del i denna? Det är inte det här vår anmälan handlar om!!! Så varför ägnar då sig Svanberg åt liknande glidande omkonfigurationer i sitt svar som den aktuella reportern i programmet? Vad är syftet? Varför agerar SVT så här? Inte ens i ett svar på en anmälan klarar man att hålla en logisk stringent linje. Och det gäller i synnerhet SVT:s förnuftslösa djupdykning i de inledningsvis omnämnda citaten. En djupdykning som inte kan ses som något annat än ett försök att göra stor sak av något annat, än vad anmälan handlar om (se inledningen till detta vårt svar). Trots detta uppenbara felslut önskar vi ytterligare kommentera det hela, så att det för GN framgår kristallklart hur chefen för SVT programetik, Albert Svanberg, nu agerar försåtligt.

”När anmälaren avfärdar SVT:s redovisning av det sakliga underlaget och tillhörande källhänvisningar i yttrandet finns sällan ett resonemang som går att leda till konkreta belagda källor. Detta kan illustreras med följande exempel avseende anmälarens uppgifter om att det är avgörande skillnader i vad som skrivs i IPCC:s forskningsrapporter och vad som skrivs i de sammanfattande Summary for Policy Makers (SPM). Anmälaren hänvisar till

ett par citat från “forskare som uttalar sig ur ett vetenskapligt perspektiv om denna SPM som SVT:s reporter utgår ifrån [...] Det finns ingen källhänvisning i anmälarens kommentarer. När SVT försöker vidimera detta citat finner vi främst att det återkommer på svenska [...] Utifrån dessa två exempel anser SVT inte att anmälarna lämnat sakliga belägg för att ifrågasätta SVT:s utgångspunkt i inslaget och ursprungs yttrandet att IPCC:s rapporter (AR) och dess sammanfattningar (SPM) är vederhäftiga källor.

Denna skrivning måste således betraktas som ett försök att förbrylla vad saken handlar om, dvs återigen en demonstrerad brist på saklighet från SVT:s sida. *Vi har aldrig påstått att AR6 eller tidigare vetenskapliga rapporter från IPCC inte är tillförlitliga* (se vår inledning) Däremot har vi kritiserat SVT för att påstå felaktiga saker om Elsa Widding, SVT:s presentationsmetoder och att SVT övertolkat SPM, omnämnd den som ”etablerad vetenskap”, och inte granskat relationen mellan det vetenskapliga underlaget och den politiskt sammanställda SPM (se inledningen av detta svar). De valda citaten syftade således endast till att exemplifiera just detta förhållande - inget annat. För att uppmärksamma GN på detta måste man till exempel gå tillbaka till de vetenskapliga rapporterna och referera till kap 9 AR5, där forskarna själva skriver om osäkerheterna i modellerna. För att ytterligare klargöra det vi säger, och som Svanberg inte tycks förstå i sin skrivning, ska vi nedan redovisa ett par aktuella källor där man kan ta del av exakt samma exemplifierande frågeställningar kring de senast rapporterade klimatmodelleringarna och SPM som varje journalist borde fördjupa sig i för att granska nämnd relation och förstå sammanhangen. Inte minst för att förstå hur hela kedjan med alla sina länkar kan te sig, fram till att journalisterna tar över med sina uttolkningar. Alltid vanskligt att tolka något man inte har erforderlig kompetens för. För att upprepa det vi tidigare sagt; det här är ett mycket komplext område som även personer med forskarutbildning har svårt att sätta sig in i. Därför har Elsa Widding ett tiotal sakkunniga professorer till sin hjälp för att garantera saklighet och opartiskhet i sina analyser av hur bl.a. journalister ofta vantolkar de vetenskapliga rapporterna genom att inte beakta ofta komplicerade resonemang om felmarginaler och matematiska utgångspunkter för klimatmodellering.

När de vetenskapliga modellernas prediktioner (som inte sällan vid en historisk tillbakablick visat sig vara fel) väl hamnat i IPCC:s rapport så bygger allt annat på dessa resultat, allt från påverkan på klimatsystemet till de ekonomiska konsekvenserna. Vilket i sin tur hamnar i FN:s Summary for Policy Makers (SPM) och når ut till journalister och politiker världen över. Även feltolkade modellresultat lever således vidare - långt från vad klimatforskarna verkligen sagt om felmarginaler och statistisk trovärdighet (se vårt inledande typexempel). Därför är det av yttersta vikt att journalister granskar denna process, på samma sätt som Elsa Widding gör tillsammans med sina professorer, med utgångspunkt i de felmarginaler vetenskapen faktiskt redovisar med koppling till utsagorna. Och som vi kunde se i vårt typexempel plockades dessa

bort i efterföljande SPM. Man vandrade då i den politiska sammanfattningen från det *vetenskapligt evidensbaserade* till det *politiskt omdömesbaserade*. Och det är absolut inte samma sak som "etablerad vetenskap", vilket borde vara en självklarhet för såväl SVT som deras reporter Erika Bjerström. Men uppenbarligen inte! Denna form av transformering av ett budskap genom en händelsekedja är dessutom ett ytterst välkänt och belagt fenomen inom samhällsvetenskapen - inte minst har man historiskt på en lägre nivå gjort sina barn uppmärksamma på fenomenet genom den så kallade viskningsleken.

För den som önskar ta del av ett antal referenser där modellering och prognostisering diskuteras i relation till vad som detta resulterat i vill vi hänvisa till en artikel i Science där ett flertal referenser återfinns till modellerare som bekräftar hur illa situationen är med modeller som visar en allt för hög uppvärmning. Egentligen kritiserar man inte modellerna som sådana (modeller är modeller) utan varnar snarare för att de *vetenskapliga osäkerheter som modellerna är förknippade med vanligtvis utelämnas i sammanfattningen för beslutsfattare SPM*. Artikelns titel är *U.N. climate panel confronts implausibly hot forecasts of future warming*, och presenterades i juli 2021. Här redovisar man bl.a. hur man börjat inse att de klimatmodeller man använder är orimliga, vilket har påpekats ett flertal gånger under åren, men det verkar vara först nu som bekymren blivit för uppenbara. Inte minst för att felmarginaler och osäkerheter ofta försvinner i SPM, vilken sedan media/politiker använder som ett slags sanningsdokument från vetenskapen med uttryck som "forskarna säger". Och det trots att det är ett politiskt dokument med en nedtoning av själva vetenskapligheten som ligger fastnaglad i att uttryckligen ange osäkerheter för såväl modeller som för antaganden som görs ceteris paribus.

Sveriges kanske mest välrenommerade klimatforskare genom tiderna, Lennart Bengtsson, vill tydliggöra följande för Granskningsnämnden januari 2022:

Klimatsystemet är till sin natur kaotiskt och kan inte förutsägas med någon större tillförlitlighet. Att ständigt genomföra sekellånga simuleringar som nu pågått i snart 30 år, där nästan allt är baserat på osäkra och delvis godtyckliga antaganden är inte det mest förnuftiga sättet att använda forskningsmedel och bidrar föga till klimatvetenskapens utveckling. Huvudmålet bör i stället vara förbättrad och långsiktig monitoring samt fördjupad förståelse av klimatsystemet med inriktning på moln och aerosoler samt havens långsiktiga roll i jordens klimat. En sådan strategi/politik har också fördelen att locka de bästa forskarna.

Lennart Bengtsson

Director emeritus

Max Planck Institut för Meteorologi

Kanske vore detta också något för SVT att ta fasta på och framöver begrunda och börja rapportera om, i betydelsen att medverka till en allmän debatt om klimatforskningens inriktning

på det sätt Lennart Bengtsson efterlyser i ovanstående citat. Och varför inte också börja kritiskt granska informationsöverföringens förändring mellan vetenskap och den bristande journalistiska/politiska uttolkningen av vetenskapens noggranna angivelser av osäkerheter och felmarginaler relativt de vetenskapliga resultaten – i allmänhetens intresse!

Avslutningsvis: Även vi ser fram emot att återigen få ge uttryck för en kritisk analys av SVT:s eventuella återkomst i ärendet. På samma sätt som SVT önskar sig.

”I händelse att nämnden anser att anmälarna fört fram något ytterligare som är av vikt för ärendets beredning och som inte har berörts i detta tilläggsyttrande önskar SVT få återkomma om detta.”

Stockholm

Elsa Widding

Civilingenjör